

SPRAWY TOWARZYSTWA.

XIV. Walne Zgromadzenie Towarzystwa Ludoznawczego odbyło się dnia 12. marca br. w sali XIV. Uniwersytetu.

Po zagajeniu przez prezesa Prof. dra J. Kallenbacha wygłosił prof. A. A. Kryński członek zarządu Towarzystwa odczyt pt: **O gwarze górali zakopiańskich.**

Po krótkim scharakteryzowaniu wybitnych rysów górali zakopiańskich, prelegent zaliczył do tych znamion także ich mowę dzisiejszą, obfitującą w mnóstwo szczegółów oryginalnych, godnych uwagi i ważnych zarówno dla historii języka jak i dla badań dyalektologii polskiej. Przeszedł z kolei do przedstawienia właściwości mowy, co stanowiło główną treść wykładu. Prelegent rozpatrzył je w czterech działach: jako właściwości fonetyczne czyli głosowe, następnie morfologiczne, słowotwórcze i akcentowe. W każdej z tych kategorii zwracał uwagę na takie same lub odpowiednie zjawiska bądź w starej polszczyźnie, bądź też w innych gwarach polskich, dziś żyjących, jak np. pochylanie samogłosek, mazurzenie, na wspólność z mową kaszubską, np. na wymawianie Zakopian samogłoski **e** zamiast **y** (reba, bedło, beł, słuzeł, weciecka itp.), na wymawianie nosowego **ę** zamiast **em** (pod Zawratę, za Kościelcę, pod smrekę). Przedstawił trzy odmienne sposoby zamiany ogólnopolskiego **brzmienia ch**: *a*) jako lekki przydech zaledwie słyszeć się dający (np. sować = schować), *b*) głośnie **h** (hłodek, hléb) i *c*) jako zwykłe **k**

(np. duk = duch, kwała Bogu, kce, kciał, przy pastérzak itp.) Potym wykazał zachowanie się resztek dawnej formy aorystu w słowie **bych** (oraz w postaci **byk**), tudzież w formach utworzonych analogicznie na jego podobieństwo w słowach czasu przeszł. takich jak já widziałech i widziałek, przyszelech i przyszełek itp., oraz wymienił kilka innych osobliwości w zakresie odmiany słów; zwrócił uwagę na obfitość w mowie zakopiańskiej rzeczowników zdrobniałych (rocek, dwa rocecki, pacholicek itd.), na tworzenie słów częstotliwych za pomocą przyrostka-**ować**, które w nowszej polszczyźnie mają-**ywać** (np. zapisować, obiecować, uwazujem, bewujemy itp.); wreszcie na używanie akcentu na końcu wyrazu w pytaniach, np. słęsyć? (= czy słyszycie), oraz na zgłosce trzeciej od końca w pewnych wyrazach trzyzgłoskowych, np. siédzime, pálime, bėzpiecnie, i inne. Właściwości te były przez prof. Kryńskiego objaśniane licznymi przykładami bądź w postaci pojedynczych wyrazów, bądź też zdań całych, wyjętych z żywej mowy ludu zakopiańskiego.

Ze wszech miar ciekawy wykład oparty na zebranych z ust Zakopian materyałach zakończył prof. Kryński odczytaniem w gwarze zakopiańskiej opowiadania humorystycznego, zapisanego dokładnie z ust Sabały, typowego górala zakopiańskiego, przed kilku laty zmarłego, którego piękną podobizną w postawie siedzącej przedstawia rzeźba u podnóża pomnika dra Chałubińskiego w Zakopanem.

Sekretarz Tow. Stanisław Wasylewski przedłożył następnie imieniem Zarządu następujące sprawozdanie z całorocznej działalności Towarzystwa:

»I znowu minął jeden rok pracy naszego Towarzystwa, rok już z kolei czternasty. Przystosowując do skromnych środków skromne potrzeby uniknęliśmy finansowego niedoboru, ale zesłiliśmy znowu z pola pracy z przeświadczeniem, że jest w niej pewien deficyt moralny: oto nie było nam danem spełnić wielu, od dawna żywionych pragnień i nadziei.

Fundusze, którymi rozporządza Towarzystwo Ludoznawcze są od lat tak nieznaczne, że starczą tylko na podtrzymanie jego wegetacji, nie dają zaś żadnych sił do ekspansji na zewnątrz, do krzewienia naukowej pracy etnologicznej pośród społeczeństwa. Wydawanie »Ludu« było w okresie sprawozdawczym jedynym celem ogniskującym nasze usiłowania. Trzydzieści arkuszy rozpraw, materyałów i notatek, składających się na ostatni rocznik »Ludu« — jest tych usiłowań wyrazem. Ale i w roku ostatnim nie był »Lud« tem, czem go widzieć chcemy. Zdawało się, że po upadku warszawskiej »Wisły«

pismo nasze stanie się prawdziwą ostoją badań etnograficznych u nas (gałęzi wiedzy, która ma za sobą tak świetne tradycje z całego XIX. stulecia), i przy poparciu wszystkich polskich etnologów będzie mogło nie tylko zbierać materiały ale przystąpi też do naukowego opracowania polskiego folkloru, lecz poparcia tego nie doznaliśmy; »Lud« utrzymuje i nadal swe istnienie tylko dzięki bezinteresownej pracy garstki swych współpracowników.

Nie wolno nam mówić, że brak sił do współpracy w »Ludzie« jest wynikiem słabego zainteresowania się tym odłamem wiedzy w Polsce: wszak mamy na całym obszarze ziem Rzeczypospolitej tylu poważnych pracowników, wszak mamy folklorystów znanych dobrze nauce europejskiej. Chodzi tylko o to, by Towarzystwo nasze mogło ich widzieć w rzędzie swych członków i przyjaciół, by »Lud« mógł ich wszystkich na łamach swoich powitać i z organu lwowskiego Towarzystwa ludoznawczego stał się wreszcie organem wszystkiej polskiej wiedzy etnograficznej!

Ziszczenie tych pragnień serdecznych utrudnia przede wszystkim brak dostatecznych środków finansowych, ale większym i przykrzejszym zawodem jest brak poparcia moralnego u tych, do których niejednokrotnie odnosiliśmy się.

Przechodząc do szczegółów naszej pracy zaznaczyć musimy, że w redakcji »Ludu« zaszła nowa zmiana. Z żalem żegnał Zarząd Prof. W. Bruchnalskiego, który obarczony nawałem zajęć zawodowych złożył obowiązki redaktora. Objął je po nim p. Radca Szymon Matusiak.

Praca nad skatalogowaniem biblioteki Towarzystwa postąpiła o tyle naprzód, że zakupiono osobne urządzenie katalogowe (k a r t o t e k ę), która umożliwi sporządzenie katalogu kartkowego niezbędnego do zinwentowania i uruchomienia bogatych zbiorów Towarzystwa. Uczestniczyliśmy też w pracach przygotowawczych około wydawnictwa: Das Volkslied in Oesterreich, utrzymywaliśmy stosunki z pokrewnymi instytucjami słowiańskimi.

Żniwo śmierci wśród członków Towarzystwa było obfite. W Andrzeju Potockim, który zginął tragiczną śmiercią 12. kwietnia 1908 straciliśmy przyjaciela wspierającego wydatną pomocą cele Towarzystwa. Znakomity językoznawca i historyk W ł a d y s ł a w N e h r i n g zmarły w styczniu b. r. był członkiem - korespondentem naszego Towarzystwa. Folklorem polskim zajmował się żywo i w ostatnich latach ogłosił jeszcze kilka świetnych artykułów z tej dziedziny w języku niemieckim.»

Sprawozdanie kasowe przedłożone przez skarbnika p. Józefa Pelczarskiego, przyjęto do wiadomości i wyrażono p. Pelczarskiemu uznanie za wzorowe prowadzenie rachunków Towarzystwa. W dyskusyi, jaka się potem wywiązała nad zdobyciem nowych środków finansowych dla Towarzystwa brali udział pp.: dyr. Bał, prof. Dybowski, Dr. Janik, prof. Kallenbach, Dr. Leciejewski, Pelczarski i Wasylewski.

Wybory do Zarządu dały wynik następujący: Prezesem wybrano jednogłośnie prof. Dra Józefa Kallenbacha, który na prośby członków Tow. zgodził się przyjąć tę godność na rok jeden, wiceprezesami: prof. Dra Wilhelma Bruchnalskiego i dyr. Bała.

Pozostali w Zarządzie pp.: Dr. L. Bernacki, Dr. M. Janik, Dr. Z. Gargas, Sz. Matusiak, J. Pelczarski, A. Rosenberżanka, M. Treter, St. Wasylewski. Z wyborów uzupełniających weszli do Zarządu pp.: Prof. A. A. Kryński, Dr. Jan Leciejewski, M. Rybowski, J. Warchałowska. Do komisji rewizyjnej pp.: Dyr. Bolesław Lewicki, M. Kiersz i K. Badecki.

BILANS KASOWY

PRZYCHÓD.

L. p.	T Y T U Ł	Szczegółowo		Razem	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Reszta kasowa z r. 1907			746	52
II.	Wpisowe i wkładki członków oraz prenumerata			1160	28
III.	Subwencje :				
	1. Rady kr. stoł. m. Lwowa	300	—		
	2. Sejmu Krajowego	500	—		
	3. c. k. Ministerstwa oświaty	400	—	1200	—
IV.	Dochody z wydawnictw Tow.			348	31
V.	Odsetki			33	68
VI.	Przebieżne			741	43
				4230	22

ZA KOMISYĘ REWIZYJNĄ :

Bolesław Lewicki.

Mieczysław Kiersz.

ZA ROK 1908.

ROZCHÓD.

L. p.	T Y T U Ł	Szczegółowo		Razem	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Wydatki administracyjne :				
	1. koszty własnego lokalu	432	—		
	2. portorya	61	72		
	3. podatek ekwiwalent.	3	64		
	4. kursor	15	60		
	5. różne	15	43	528	39
II.	Wydatki na czas. „Lud“ :				
	1. druk, papier i brosz.	2086	88		
	2. klisze	54	55		
	3. honorarya autorskie	110	—		
	4. ekspedycja	115	20	2366	63
III.	Wydatki na wydawnictwa Tow.			230	90
IV.	Wkładka do Funduszu żelazn.			18	81
V.	Przebieżne			936	28
VI.	Reszta kasowa z d. 31. gr. 1908			149	21
				4230	22

L w ó w, dnia 31. grudnia 1908.

Dr. Józef Kallenbach
prezes.Józef Pelczarski
skarbnik.

BILANS MAJĄTKOWY

STAN CZYNNY.

L. p.	T Y T U Ł	Szczegółowo		Razem	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Reszta kasowa z d. 31. gr. 1908				
	a) gotówka	149	21		
	b) w poczt. Kasie oszcz.	194	85	344	06
II.	Fundusz żelazny:				
	a) w poczt. Kasie oszcz.	100	—		
	b) na książ. wkł. Banku zal.	41	53		
	c) "wzaj." Filii Tow.	500	—	641	53
	wzaj. kredytu				
III.	Zaległe należności czynne:				
	1. zaległe wkładki członków	300	—		
	2. zaległe należności w księ- garniach	100	—	400	—
				1385	59

Ponadto posiada Towarzystwo w stanie majątkowym sprzęty, dawnictw Towarzystwa.

KOMISYA REWIZYJNA:

*Bolesław Lewicki.**Mieczysław Kiersz.*

Z KOŃCEM ROKU 1908.

STAN BIERNY.

L. p.	T Y T U Ł	Szczegółowo		Razem	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Zaległe należności za druk „Ludu“			656	18
II.	Wkładki pobrane na lata nast.			18	—
III.	Nadwyżka stanu czynnego jako majątek Towarzystwa:				
	1. w Funduszu żelaznym	311	41		
	2. w zaległych należnościach czynnych	400	—	711	41
				1385	59

bibliotekę, przedmioty muzealne, zapas roczników „Ludu“ i wy-

L w ó w, dnia 31. grudnia 1908.

Dr. Józef Kallenbach
prezes.*Józef Pelczarski*
skarbnik.

PRELIMINARZ

WYDATKI.

L. p.	T Y T U Ł	Wynikłość z r. 1908		Preliminuje się na rok 1909	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Wydatki administracyjne:				
	druk odezwo, zaproszeń i td.			50	—
	portorya	61	72	120	—
	kursor	15	60	20	—
	różne	15	43	30	—
	koszta lokalu	432	—	432	—
	podatek ekwiwalentowy	3	64	3	64
				100	—
II.	Kupno ruchomości			100	—
III.	Wydatki na bibliotekę			100	—
IV.	„ „ czasop. „Lud“	2366	63	2400	—
V.	„ „ wydawn. Tow.	230	90	250	—
VI.	Wkładka do Funduszu żel.	18	81	58	47
		3144	73	3564	11

Preliminarz powyższy uchwalilo Walne

NA ROK 1909.

POKRYCIE.

L. p.	T Y T U Ł	Wynikłość z r. 1908		Preliminuje się na rok 1909	
		Kor.	h.	Kor.	h.
I.	Wpisowe i wkładki członków	1160	28	1400	—
II.	Subwencje	1200	—	1200	—
III.	Dochód z wydawnictw Tow.	348	31	300	—
IV.	Odsetki	33	68	30	—
V.	Różnica zapas. kas. 1907/8	402	46		
VI.	Spodziewany niedobór w r. 1909			634	11
		3144	73	3564	11

Zgromadzenie dnia 12. marca 1909.

Pokwitowania.

W czasie od 1. stycznia do 30. marca 1909 złożyli wkładkę następujący członkowie:

Za rok 1906: Gargas dr. Z. Kor. 6.—, Niewolak Fr. 2.—, Trojnar J. 2.—, Zamorski J. 2.—.

Za rok 1907: Bayger J. A. 2.—, Borowiecka T. 2.—, Gargas dr. Z. 2.—, Jaworski dr. Z. 8.—, Mikstein A. 2.—, Niewolak Fr. 4.—, Nowak ks. J. 4.—, Pająk J. 8.—, Potocki hr. E. 8.—, Rozwadowski dr. J. 8.—, Świdarska T. 8.—, Staszel W. 2.—, Stepień M. 2.—, Trojnar J. 8.—, Uleniecki J. 2.—, Zamorski J. 8.—.

Za rok 1908: Adwentowska H. 2.—, Allerhand dr. M. 2.—, Bayger J. A. 4.—, Biechoński W. 8.—, Blatt dr. G. 8.—, Ciastoniówna Z. 2.—, Czołowski dr. Al. 6.—, Domagalska K. 8.—, Dybowski dr. B. 8.—, Finkel dr. L. 2.—, Gąsiorowski K. 8.—, Kacz ks. Fr. 4.—, Kostkiewicz K. 8.—, Kunzek R. 6.—, Klinger W. 10.—, Matusiak Sz. 5.—, Muzeum hr. Dzieduszyckich 8.—, Niemiec dr. J. 8.—, Ostaszewski K. 2.—, Pawłowski St. 3.—, Pelczarski J. 4.—, Pisiewicz T. 2.—, Potocki hr. E. 8.—, Rosenberżanka A. 10.—, Sokolnicka M. 8.—, Sołtys T. 4.—, Stadnikiewicz A. 4.—, Stączek St. 4.—, Starkel J. 8.—, Studziński dr. C. 8.—, Szarga St. 3.—, Wasilewski Z. 8.—.

Za rok 1909: Badecki K. 2.—, Bal St. 8.—, Baranowska C. 2.—, Biblioteka Fund. Baworowskich 7.—, Bibliot. Uniw. Jagiel. 8.—, Bieleś J. 2.—, Bielewicz A. 2.—, Brzega W. 2.—, Cisek M. 2.—, Czarnowska J. 8.—, Czytelnia pol. Akad. gór. Leoben 8.—, Depowski J. 2.—, Domagalska K. 8.—, Dyrekcyja gimnaz. III. Lwów 10.—, Faliński J. 2.—, Gawełek Fr. 2.—, Gerold 8.—, Gonet Sz. 2.—, Goyski dr. M. 8.—, Gubrynowicz dr. Br. 8.—, Ihnatowicz J. 8.—, Jaworski ks. J. 2.—, Jodłowski K. 2.—, Jurkowski Br. 8.—, Jampolski K. 10.—, Kallenbach dr. J. 8.—, Karpiński I. 2.—, Kętrzyński dr. W. 8.—, Kolański Z. 2.—, Kółko sławistów U. U. J. 2.—, J. E. Korytowski dr. W. 8.—, Kosiński dr. W. 8.—, Krechowicz ks. dr. J. 2.—, Kryński A. A. 8.—, Krogulski W. 10.—, Lenkiewicz ks. dr. Z. 10.—, Lewicki B. 8.—, Lubomirski ks. A. 8.—, Łaska Br. 2.—, Łyskowski dr. I. 8.—, Madeyski K. 8.—, Maryański ks. Al. 6.—, Matusiak Sz. 8.—, Nitsch dr. K. 8.—, Nawalany J. 5.—, Palczewski T. 2.—, J. E. Pelczar ks. dr. J. 8.—, Pelczarski J. 4.—, Piepesporatyński dr. J. 8.—, Pietrzykowski J. 2.—, Polaczek St. 2.—, Potocki hr. E. 8.—, Pytlak J. 8.—, Rebczyński dr. W. 8.—, Rembacz M. 2.—,

Rolny dr. W. 8.—, Rychel A. 2.—, Rzepecki ks. St. 4.—, Reiman H. 7.—, Sawicki Al. 8.—, Serwatowska J. 2.—, Sokolnicka M. 8.—, Sołtys T. 2.—, Schnaider J. 2.—, Stączek St. 4.—, Stopa Fr. 8.—, J. E. Tchórznicki dr. Al. 20.—, Tow. Br. pom. słuch. polit. Lwów 4.—, Tow. un. lud. im. A. Mick. Kraków 2.—, Tow. wzaj. pom. U. U. J. 3.—, Udziela Sew. 8.—, Walczyński St. 8.—, Wasilewski Z. 8.—, Wilkiewicz ks. J. 4.—, Witanowski M. 8.—, Wojnarówna M. 2.—, Wydział pow. Borszczów 8.—, Wydział pow. Brzeżany 8.—, Wydział pow. Buczac 8.—, Wydz. pow. Dobromil 8.—, Kraków 8.—, Wydz. pow. Sokal 8.—, Wydz. pow. Turka 8.—, Wydz. pow. Wadowice 8.—, Wydział pow. Złoczów 8.—, J. E. Załeski F. 10.—, Załuski J. 2.—, Żmigrodzki M. 8.—, Zych Fr. 8.—.

Za rok 1910 : Maryański ks. A. 6.—.

Razem ; Kor. 813.

Józef Pelczarski

skarbnik.

Wydawnictwa

Towarzystwa Ludoznawczego we Lwowie.

	Cena K. h.
Czaja Stanisław. Szopka krakowska. Kraków 1905.	1.—
Chybiński A. dr. O metodach zbierania pieśni ludowych Lwów 1908.	1.20
Daszyńska-Golińska Zofia dr. Badania nad alkoholi- zmem w Galicyi zachodniej. Lwów 1902.	—50
Dobrzycki St. dr. prof. „Ludowość“ w Sobótce Kochanowskiego. Gawroński Rawita Fr. Szczedrówki z powiatu dobromil- skiego Lwów 1899.	—40
Go mme G. L. Folklor. Podręcznik dla zajmujących się ludo- znawstwem. Lwów 1901. Cena księgarska 2 k. dla członków	1.—
Gustawicz Bronisław. O ludzie poddukłańskim. Lwów 1901.	1.—
Krček Franciszek dr. Pisanki w Galicyi. Lwów 1908	—50
— Sobótka w Galicyi. Lwów 1898.	—50
Młynek Ludwik. Uwagi nad pieśniami ludu wielickiego Lwów 1900.	—50
— Zabawy sierskich pasterzy. Lwów 1902. Cz. 1—2.	1.—
Pamiętnik zjazdu etnograficznego we Lwowie. Lwów	2.—
Pieśni nabożne na cały rok kościelny. (5 zeszytów)	5.—
Schneider Józef. Z kraju huculów. Lwów 1899	—50
Udziela Seweryn. O strojach, budowlach, sprzętach i naczy- niach w Sądczyźnie. Kraków 1905.	—80
Witort Jan. Filozofia pierwotna. (Animizm). Lwów 1900.	1.60
— Zarys prawa zwyczajowego ludu litewskiego	4.—
Zdziarski Stanisław dr. Ludowość w poezyi polskiej XIX. w. Lwów 1900	—60
— Pierwiastek ludowy w poezyi A. Mickiewicza. Lwów 1898.	1.50

Nieliczne, pozostałe komplety „Ludu“ (14 tomów) w cenie
140 K. za egzemplarz, pojedyncze zeszyty po 1 K.

**Do nabycia w administracji Towarzystwa. (Józef
Pelczarski. Lwów, Trzeciego Maja 16).**
